

Pojistná smlouva – teorie a praxe

Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě

(prezentace zahrnuje pouze vybrané problémy,
nejedná se o komplexní materiál)

Pojistná smlouva

- je smlouvou o finančních službách, ve které se **pojistitel** zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a **pojistník** se zavazuje platit pojistiteli pojistné
- zákon upravuje vztahy tzv. soukromého pojištění

Nové pojmosloví

- téměř 30 definic pojmů, některé definovány vůbec poprvé,
- oprávněná osoba vs. obmyšlený,
- pojistné nebezpečí vs. pojistné riziko,
- pojištění škodové vs. obnosové,
- časová cena vs. nová cena,

Oprávněná osoba vs. obmyšlený

- **oprávněná osoba** - osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění,
- **obmyšlený** - osoba určená pojistníkem v pojistné smlouvě, které vznikne právo na pojistné plnění v případě smrti pojištěného,

Pojistné nebezpečí vs. pojistné riziko

- **pojistné nebezpečí** - možná příčina vzniku pojistné události,
- **pojistné riziko** - míra pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím

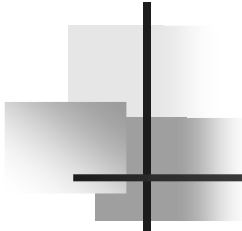

Pojištění škodové vs. obnosové

- **pojištění škodové** - soukromé pojištění, jehož účelem je náhrada škody vzniklé v důsledku pojistné události,
- **pojištění obnosové** - soukromé pojištění, jehož účelem je získání obnosu, tj. dohodnuté finanční částky v důsledku pojistné události ve výši, která je nezávislá na vzniku nebo rozsahu škody,

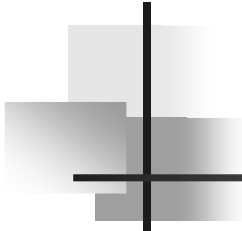
Časová vs. nová cena

- **časová cena** - cena, kterou měla věc bezprostředně před pojistnou událostí; stanoví se z nové ceny věci, přičemž se přihlíží ke stupni opotřebení nebo jiného znehodnocení anebo k zhodnocení věci, k němuž došlo její opravou, modernizací nebo jiným způsobem,
- **nová cena** - cena, za kterou lze v daném místě a v daném čase věc stejnou nebo srovnatelnou znovu pořídit jako věc stejnou nebo novou, stejného druhu a účelu.

Náležitosti pojistné smlouvy

- určení pojistitele a pojistníka,
- určení oprávněné osoby,
- určení, zda se jedná o pojištění škodové nebo obnosové,
- vymezení pojistného nebezpečí a pojistné události,
- výše pojistného, jeho splatnost a údaj o tom, zda se jedná o pojistné běžné nebo jednorázové,

Náležitosti pojistné smlouvy

- vymezení pojistné doby a doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena,
- v případě pojištění osob, bylo-li dohodnuto, že se oprávněná osoba bude podílet na výnosech pojistitele, způsob, jakým se oprávněná osoba na těchto výnosech bude podílet.

Součásti pojistné smlouvy

- identifikace pojistníka a pojištěného v pojistné smlouvě i v pojistce,
- pojistné podmínky vydané pojistitelem; pojistník s nimi musí být před uzavřením pojistné smlouvy seznámen a bez jeho souhlasu nelze tyto pojistné podmínky měnit.

Obsah pojistných podmínek

- vymezení podmínek vzniku, trvání a zániku pojištění, vymezení pojistné události, stanovení podmínek, za kterých nevzniká pojistiteli povinnost poskytnout pojistné plnění (výluky z pojištění), způsob určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost.

Uzavření pojistné smlouvy

- lhůta pro přijetí návrhu - 1 měsíc
- v případě nutnosti lékařské prohlídky – 2 měsíce
- návrh lze přijmout též zaplacením pojistného
- stejné lhůty se vztahují i na změnu pojistné smlouvy
- soukromé pojištění vzniká dnem po uzavření smlouvy

Forma pojistné smlouvy

- písemná forma s výjimkou pojištění na dobu kratší než 1 rok (krátkodobé pojištění)
- každá strana musí obdržet alespoň jedno vyhotovení
- **pojistka** – potvrzení o uzavření poj. smlouvy

Promlčení pojistného plnění

- lhůta začíná běžet 1 rok po vzniku PU
- promlčecí lhůta – 3 roky
- u životního pojištění – 10 let

Pojištění cizího pojistného rizika

- lze uzavřít poj. smlouvu na poj. riziko pojištěného, který je osobou odlišnou od pojistníka
- obdobně lze sjednat pojistnou smlouvu i ve prospěch třetí osoby

Pojistné

- právo pojistitele na pojistné vzniká dnem uzavření pojistné smlouvy nebo dnem dohodnutým v pojistné smlouvě
- běžné pojistné – splatné první den pojistného období
- jednorázové pojistné – splatné dnem počátku soukromého pojištění

Ustanovení o pojistném

- pojistitel je povinen sdělit zásady jeho stanovení
- pojistitel má právo na pojistné za pojistnou dobu
- pokud v důsledku PU pojištění zaniklo, náleží pojistiteli pojistné do konce poj. období; jednorázové pojistné pak za celou sjednanou dobu pojištění
- pojistitel smí započíst proti poj. plnění dlužné částky pojistného či jiné splatné pohledávky (neplatí pro povinné pojištění)

Změna výše pojistného

- u pojištění osob – nelze zohledňovat změnu věku a zdravotního stavu
- v ostatních případech ano, pokud tak stanoví pojistná smlouva
- povinnost pojistitele sdělit změnu alespoň 2 měsíce před splatností
- pokud pojistník nesouhlasí – musí uplatnit nesouhlas do 1 měsíce

Práva a povinnosti účastníků

- pojistník a pojištěný musí úplně a pravdivě odpovědět na všechny písemné dotazy ohledně pojištění;
- pojistník musí bez zbytečného odkladu oznámit pojistnou událost, pravdivě vysvětlit vznik a rozsah události a předložit potřebné doklady a postupovat dle pojistné smlouvy;
- pokud pojistník \neq pojištěný, má tuto povinnost pojištěný;
- pokud je událostí smrt pojištěného, má tuto povinnost oprávněná osoba.

Práva a povinnosti účastníků

- oprávněná osoba nemá právo na PP, jestliže událost způsobila úmyslně sama nebo z jejího podnětu jiná osoba
- pojistník musí oznámit změnu nebo zánik pojistného rizika
- při podstatném snížení poj. rizika pojistitel musí úměrně snížit pojistné

Šetření pojistné události

- pojistitel je povinen po oznámení PU **bez zbytečného odkladu** zahájit šetření
- pojistné plnění je splatné do **15 dnů** po skončení šetření
- pojistitel musí skončit šetření do **3 měsíců** po oznámení; v opačném případě musí sdělit důvody neukončení a musí poskytnout na žádost oprávněné osoby přiměřenou zálohu

Zánik soukromého pojištění

- uplynutím doby,
- nezaplacením pojistného,
- dohodou,
- výpovědí,
- odstoupením,
- jinými důvody.

Uplynutí doby

- soukromé pojištění zaniká uplynutím doby,
- u pojištění na dobu určitou lze sjednat prolongaci, pokud však nejméně 6 týdnů před uplynutím pojistné doby pojistník nebo pojistitel nesdělí, že na dalším trvání smlouvy nemá zájem.

Nezaplacení pojistného

- pojištění zaniká dnem po uplynutí lhůty stanovené pojistitelem v upomínce; lhůta min. 1 měsíc,
- upomínka musí obsahovat upozornění na zánik pojištění v případě nezaplacení

Dohoda

- pojistitel a pojistník se mohou na zániku soukromého pojištění dohodnout
- v této dohodě musí být určen okamžik zániku soukromého pojištění a dohodnut způsob vzájemného vyrovnání závazků.

Výpověď

- pojištění s běžným pojistným zaniká výpovědí pojistitele nebo pojistníka ke konci pojistného období, výpověď musí být doručena alespoň 6 týdnů před uplynutím pojistného období, jinak je neplatná
- pojištění je možné vypovědět do 2 měsíců ode dne uzavření, dnem doručení výpovědi počíná běžet osmidenní výpovědní lhůta, pak zánik.
- pojistitel nemůže v těchto případech vypovědět životní pojištění.

Výpověď

- pojistitel nebo pojistník mohou soukromé pojištění vypovědět do 3 měsíců ode dne doručení oznámení vzniku pojistné události
- dnem doručení výpovědi počíná běžet měsíční výpovědní lhůta, pak zánik.

Odstoupení

- pojistitel má právo od pojistné smlouvy odstoupit, zodpoví-li pojistník nebo pojištěný při sjednávání pojistné smlouvy úmyslně nebo z nedbalosti nepravdivě nebo neúplně písemné dotazy pojistitele (do 2 měsíců od zjištění)
- stejné právo má pojistník

Jiné důvody zániku

- soukromé pojištění zaniká dnem,
 - a) kdy zaniklo pojistné riziko nebo pojištěná věc nebo jiná majetková hodnota, nebo dnem,
 - b) kdy došlo ke smrti pojištěné fyzické osoby nebo zániku pojištěné právnické osoby bez právního nástupce

Postup při sjednání životního pojištění (vázaný pojišťovací zprostředkovatel)

- profil pojištěného (pohlaví, věk, povolání, výkon sportu, rodina, děti, zdravotní stav, finanční situace, závazky)
- kombinace produktů smlouvy
- vysvětlení VPP
- optimalizace skladby produktů smlouvy a PČ
- stanovení výše pojistného
- korekce a rozhodnutí klienta
- vyplnění návrhu pojistné smlouvy
- poučení o postupu do přijetí návrhu pojistné smlouvy

Postup při pojištění ojetého vozidla (pojišťovací agent)

- profil pojištěného (pohlaví, věk, způsob využívání vozidla, bezeškodní průběh, počet km za rok, počet řidičů,
- vozidlo (kategorie, značka a typ, rok výroby, ujeté km, datum uvedení do provozu, původ vozidla, obsah, současná cena, zabezpečení vozidla, garážování, platba v hotovosti nebo leasing, vinkulace, spoluúčast)
- pojišťovna (pojištění na novou nebo časovou cenu, možnost sjednání HAV+POV, případně čelního skla, benefity a slevy, zápočty bonusů, asistenční služby, možnosti dalších připojištění, likvidace PU a způsob)

Postup při pojištění ojetého vozidla (pojišťovací agent)

- předložení porovnání nabídky alespoň 2 pojišťoven
- vysvětlení VPP a odlišností
- doporučení s ohledem na rizika pojištěného a nabídku pojišťoven
- sepsání návrhu pojistné smlouvy (fotodokumentace, přílohy, vinkulace, specifikace výbavy, prohlídka)
- poučení o postupu do přijetí návrhu pojistné smlouvy

Postup při pojištění majetku a odpovědnosti firmy (pojišťovací makléř)

- profil firmy (činnost podle výpisu z OR, statutární orgány, doba podnikání, počet zaměstnanců, roční obrat a roční objem mezd, počet provozoven a jejich sídla)
- rizika firmy (živelní základní – FLEXA, živelní doplňková – záplava, povodeň, vichřice, krupobití, sesuv půdy, pád stromů, pád pilotovaného tělesa, zemětřesení apod., rizika odcizení, loupeže, loupežného přepadení, přerušování provozu, sklo, elektronika, regresy zdravotních pojišťoven, odpovědnost za škody)
- pojišťovna (rozsah rizik, spoluúčasti, 1.riziko, předběžné krytí, likvidace škod, pojištění na novou nebo časovou cenu, obchodní slevy, jiná pojištění v ceně)

Postup při pojištění majetku a odpovědnosti firmy (pojišťovací makléř)

- předložení porovnání nabídky alespoň 4 pojišťoven
- vysvětlení VPP a odlišností
- doporučení s ohledem na rizika pojištěného a nabídku pojišťoven
- příprava návrhu pojistné smlouvy podle rozhodnutí statutárního orgánu (fotodokumentace, přílohy, vinkulace, zabezpečení, poloha)
- vypracování čistopisu smlouvy a jeho předložení firmě